

KHAI THÁC TIỀM NĂNG CHĂN NUÔI BỀN VỮNG

Phỏng vấn Thanawat Tiensin, Giám đốc Ban Thú y và Sản xuất Động vật của FAO

Nguyễn Văn Quang (Sưu tầm)

Hội nghị toàn cầu lần đầu tiên về Chuyển đổi chăn nuôi bền vững sẽ diễn ra tại trụ sở Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hợp quốc (FAO) ở Rome. Hội nghị cung cấp một nền tảng trung lập để các bên liên quan khám phá các phương pháp tiếp cận sáng tạo nhằm sản xuất thực phẩm từ nguồn động vật hiệu quả, bổ dưỡng và thân thiện với môi trường. Nó nhằm mục đích củng cố các hệ thống chăn nuôi địa phương có khả năng phục hồi, phù hợp với cam kết của FAO trong việc thúc đẩy các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs).

Các chủ đề chính của sự kiện bao gồm tăng cường hệ thống chăn nuôi, cải thiện dinh dưỡng từ nguồn thức ăn chăn nuôi, thực hiện các giải pháp chăn nuôi để có môi trường tốt hơn và nâng cao sinh kế, đặc biệt cho những người chăn nuôi quy mô nhỏ.

Hội nghị sẽ đóng vai trò then chốt trong việc định hình tương lai của ngành chăn nuôi bền vững và dự kiến sẽ đóng góp đáng kể vào các cuộc thảo luận toàn cầu về hành động vì khí hậu và nông nghiệp bền vững.

Nhưng chính xác thì chăn nuôi bền vững là gì? Trước hội nghị, Phòng tin tức FAO đã phỏng vấn Giám đốc Bộ phận Thú y và Sản xuất Động vật của FAO, Thanawat Tiensin, để tìm hiểu sâu hơn về những thực hành này và hành trình đạt được chúng.

Sản xuất chăn nuôi bền vững đòi hỏi điều gì và tại sao nó lại quan trọng đối với các hệ thống nông sản thực phẩm và nền kinh tế quốc gia?

Sản xuất chăn nuôi là một thành phần quan trọng trong hệ thống nông sản thực phẩm của chúng ta, cung cấp các chất dinh dưỡng, sinh kế và cơ hội kinh tế thiết yếu cho hàng triệu người trên thế giới. Tuy nhiên, ngành chăn nuôi đang phải đối mặt với một số thách thức phức tạp và vấp phải sự chỉ trích ở nhiều khía cạnh khác nhau, bao gồm suy thoái môi trường, mất đa dạng sinh học và tác động của nó đối với biến đổi khí hậu.

Với tốc độ tăng trưởng dân số toàn cầu dự kiến sẽ đạt gần 10 tỷ người vào năm 2050, nhu cầu toàn cầu về các sản phẩm thực phẩm động vật như thịt, trứng và sữa sẽ tăng 20% trong thời gian đó. Sản xuất chăn nuôi bền vững bao gồm các hoạt động nhằm đáp ứng nhu cầu chăn nuôi làm thực phẩm đồng thời giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường.

Sản xuất chăn nuôi bền vững thúc đẩy sự sẵn có lâu dài của hệ thống nông sản thực phẩm, bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, tăng cường khả năng phục hồi kinh tế và góp phần tạo ra một tương lai bền vững và linh hoạt hơn. Nó cũng giúp tăng năng suất, giảm chi phí sản xuất và nâng cao khả năng cạnh tranh trên thị trường, cuối cùng góp phần tăng trưởng kinh tế và phát triển nông thôn.

Sản xuất chăn nuôi có thể đóng góp vào việc chuyển đổi các hệ thống nông sản thực phẩm và thúc đẩy hành động vì khí hậu theo những cách nào, và FAO hỗ trợ các nước trong nỗ lực này như thế nào?

Sản xuất chăn nuôi là một thành phần quan trọng của hệ thống nông nghiệp thực phẩm. Để đạt được năng suất cao hơn với tác động ít hơn, trước tiên chúng ta phải ưu tiên nâng cao hiệu quả của hệ thống chăn nuôi. Điều này liên quan đến việc tối ưu hóa chuyển đổi thức ăn, giảm lãng phí thức ăn, cải thiện việc sử dụng chất dinh dưỡng, giảm thiểu suy thoái đất và tài nguyên

nước, giảm phát thải khí nhà kính và giảm thiểu suy thoái môi trường. Ngoài ra, cần ưu tiên áp dụng các phương thức chăn nuôi và nông nghiệp thông minh với khí hậu.

Quản lý hiệu quả phân vật nuôi trong chăn nuôi có thể làm giảm đáng kể lượng phát thải khí nhà kính. Hơn nữa, việc kết hợp cây xanh vào hệ thống chăn nuôi thông qua các hoạt động như nông lâm kết hợp, nông học sinh thái và hệ thống nông lâm sinh có thể mang lại nhiều lợi ích. Các hệ thống lâm sinh kết hợp cây cối, cây trồng làm thức ăn gia súc và vật nuôi sẽ thúc đẩy đa dạng sinh học và tăng cường khả năng hấp thụ carbon.

FAO đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ các quốc gia thúc đẩy sản xuất chăn nuôi bền vững và hành động vì khí hậu thông qua nhiều sáng kiến khác nhau. Điều này bao gồm việc cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho các quốc gia trong việc phát triển và thực hiện các chính sách và chiến lược để sản xuất chăn nuôi bền vững, bao gồm các hoạt động thông minh về khí hậu. FAO cũng tiến hành các chương trình đào tạo và hội thảo nhằm nâng cao năng lực cho nông dân, cán bộ khuyến nông và các nhà hoạch định chính sách trong việc áp dụng các kỹ thuật chăn nuôi thân thiện với khí hậu.

FAO cũng thúc đẩy trao đổi kiến thức và kinh nghiệm giữa các quốc gia, tập trung vào việc thúc đẩy các thực hành tốt nhất và chia sẻ các nghiên cứu điển hình thành công liên quan đến sản xuất chăn nuôi bền vững và giảm thiểu biến đổi khí hậu. Tổ chức hỗ trợ nghiên cứu và đổi mới trong các hệ thống chăn nuôi, bao gồm phát triển và phổ biến các kỹ thuật và thực hành thông minh về khí hậu.

Thực phẩm có nguồn gốc động vật có ý nghĩa như thế nào trong việc duy trì chế độ ăn uống lành mạnh?

Thực phẩm có nguồn gốc động vật đóng một vai trò quan trọng trong việc duy trì chế độ ăn uống lành mạnh vì chúng cung cấp các chất dinh dưỡng thiết yếu cho sức khỏe con người. Tuy nhiên, điều quan trọng cần nhấn mạnh là có thể đạt được chế độ ăn uống lành mạnh thông qua nhiều nguồn thực phẩm khác nhau, bao gồm cả các lựa chọn dựa trên thực vật. Để đạt được cảm giác khỏe mạnh và một chế độ ăn giàu chất dinh dưỡng bao gồm việc đạt được sự cân bằng giữa việc tiêu thụ thực phẩm có nguồn gốc động vật và thực vật.

Thực phẩm có nguồn gốc động vật, chẳng hạn như thịt, trứng và các sản phẩm từ sữa, là nguồn cung cấp protein chất lượng cao tuyệt vời, cần thiết cho các chức năng cơ thể khác nhau, bao gồm tăng trưởng, sửa chữa mô và sản xuất enzyme và hormone. Những thực phẩm này cũng rất giàu chất dinh dưỡng thiết yếu như vitamin, khoáng chất và axit béo thiết yếu. Đáng chú ý, thực phẩm có nguồn gốc động vật thường chứa các chất dinh dưỡng mà cơ thể con người có thể dễ dàng hấp thụ và sử dụng, trái ngược với các nguồn thực phẩm có nguồn gốc thực vật.

Hơn nữa, thực phẩm có nguồn gốc động vật cung cấp tất cả các axit amin thiết yếu mà cơ thể cần cho các quá trình sinh lý khác nhau.

Những thách thức chính mà người chăn nuôi quy mô nhỏ hiện đang phải đối mặt là gì?

Các nhà sản xuất chăn nuôi quy mô nhỏ đang phải đối mặt với nhiều thách thức và cần phải mở rộng hỗ trợ cho họ vì sự hỗ trợ này góp phần đáng kể vào việc nâng cao sinh kế ở nông thôn, đảm bảo an ninh lương thực và thúc đẩy phát triển bền vững ở nhiều quốc gia và khu vực. Để giải quyết hiệu quả những thách thức này đòi hỏi phải có những biện pháp can thiệp toàn diện, bao gồm cải thiện khả năng tiếp cận nguồn lực, cung cấp hỗ trợ tài chính và kỹ

thuật, tăng cường kết nối thị trường, nâng cao khả năng phục hồi khí hậu và tăng cường dịch vụ thú y.

Các nhà sản xuất quy mô nhỏ thường phải đối mặt với khả năng tiếp cận hạn chế với các nguồn tài nguyên quan trọng như đất, nước và các tài sản tự nhiên khác, điều này có thể hạn chế khả năng mở rộng sản xuất và tăng năng suất của họ. Họ thường xuyên phải vật lộn với những khó khăn trong việc có được nguồn tài chính và tín dụng cần thiết để đầu tư vào hoạt động chăn nuôi của mình. Sự khan hiếm tài chính này làm giảm khả năng thu mua đầu vào nông nghiệp chất lượng cao, nâng cấp cơ sở hạ tầng và áp dụng công nghệ tiên tiến.

Ngoài ra, nhiều người chăn nuôi quy mô nhỏ không được tiếp cận với các khóa đào tạo thiết yếu, dịch vụ khuyến nông và hỗ trợ kỹ thuật. Sự thiếu hụt này làm giảm khả năng của họ trong việc áp dụng các phương pháp quản lý chăn nuôi hiện đại và bền vững, dẫn đến giảm năng suất và hoạt động kém hiệu quả.

Họ cũng đặc biệt dễ bị tổn thương trước những tác động bất lợi của biến đổi khí hậu và thiên tai, với các hiện tượng thời tiết khắc nghiệt như hạn hán và lũ lụt dẫn đến thiệt hại về vật nuôi, giảm lượng thức ăn sẵn có và nguy cơ mắc bệnh cao.

Tương tự như vậy, các nhà sản xuất quy mô nhỏ thường phải vật lộn với những thách thức liên quan đến việc tiếp cận thị trường, đàm phán giá cả công bằng và cạnh tranh với các nhà sản xuất quy mô lớn. Nhiều cơ sở chăn nuôi quy mô nhỏ gặp trở ngại khi thực hiện các biện pháp quản lý sức khỏe động vật và kiểm soát dịch bệnh hiệu quả. Sự hạn chế của các dịch vụ thú y, vắc xin và công cụ chẩn đoán làm tăng nguy cơ bùng phát dịch bệnh và cản trở năng suất.

Ông có thể giải thích cách tiếp cận Một Sức khỏe và giải thích rõ hơn về mối liên hệ giữa sức khỏe con người và động vật mà nó nhận ra được không?

Cách tiếp cận Một Sức khỏe đang áp dụng quan điểm hợp tác và tổng thể nhằm ghi nhận mối liên hệ giữa sức khỏe con người, động vật và môi trường.

Chúng tôi yêu cầu một cách tiếp cận đa ngành và đa ngành, trong đó các bên liên quan hợp tác để giải quyết các thách thức về sức khỏe ở khía cạnh sức khỏe con người-động vật và môi trường. Cách tiếp cận này nhấn mạnh tầm quan trọng của sự hợp tác, chia sẻ dữ liệu, giám sát và ra quyết định chung để ngăn ngừa và kiểm soát bệnh tật. Nó cũng thúc đẩy tính bền vững của hệ thống nông sản thực phẩm và chăn nuôi đồng thời bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Sức khỏe con người và động vật có mối quan hệ chặt chẽ với nhau theo nhiều cách khác nhau. Ví dụ, các bệnh lây truyền từ động vật sang người có thể lây truyền giữa động vật và con người, bằng chứng là các đợt bùng phát gần đây như COVID-19, Ebola và cúm gia cầm. Sự lây truyền có thể xảy ra thông qua tiếp xúc trực tiếp, tiêu thụ thực phẩm hoặc nước bị ô nhiễm hoặc qua các vật trung gian truyền bệnh như muỗi và ve. Việc kiểm soát các bệnh lây truyền từ động vật đòi hỏi sự hiểu biết sâu sắc về nguồn gốc của chúng trong quần thể động vật. Ngoài ra, việc lạm dụng và lạm dụng kháng sinh trong chăn nuôi có thể góp phần phát triển tình trạng kháng kháng sinh (AMR), sau đó có thể ảnh hưởng đến sức khỏe của cả con người và động vật.

Tình trạng này có thể dẫn đến thiệt hại kinh tế toàn cầu. Hơn nữa, các hoạt động của con người và động vật có thể dẫn đến ô nhiễm môi trường, chẳng hạn như ô nhiễm nước và đất, thường xuất phát từ nước thải nông nghiệp hoặc xử lý chất thải không đúng cách. Sự ô nhiễm này có thể ảnh hưởng xấu đến sức khỏe con người và động vật, dẫn đến bệnh tật và các vấn đề

liên quan đến sức khỏe khác. Sự an toàn của thực phẩm chúng ta tiêu thụ có liên quan chặt chẽ đến các bệnh ở động vật, vì nhiễm trùng ở động vật có thể lây truyền qua các sản phẩm thực phẩm bị ô nhiễm, gây nguy hiểm cho sức khỏe con người. Đảm bảo sức khỏe và phúc lợi của động vật trong chuỗi sản xuất thực phẩm là rất quan trọng để duy trì an toàn thực phẩm.

Ông có thể cho chúng tôi biết về tầm quan trọng của Hội nghị toàn cầu và kết quả mong đợi của nó không?

Hội nghị Toàn cầu về Chuyển đổi Chăn nuôi Bền vững đánh dấu một cột mốc quan trọng trong nỗ lực chung của chúng ta nhằm giải quyết những thách thức và cơ hội trong lĩnh vực chăn nuôi và hệ thống nông sản thực phẩm. Trong Hội nghị, chúng ta phải giải quyết một vấn đề cấp bách: làm thế nào để tăng sản lượng trong ngành chăn nuôi đồng thời giảm thiểu tác động đến môi trường. Kết quả của hội nghị này sẽ được trình bày để thảo luận thêm tại Tiểu ban Nông nghiệp về Chăn nuôi (COAG).

Hơn nữa, hội nghị này đóng vai trò là nền tảng để chúng ta suy ngẫm về con đường phía trước trong thập kỷ hành động nhằm đạt được sự chuyển đổi chăn nuôi bền vững. Đáng chú ý là nó diễn ra trước Hội nghị Khí hậu Liên hợp quốc COP 28, mang đến cơ hội quý giá để nêu bật những phát hiện của chúng tôi và truyền tải những thông điệp chính. Đóng góp này làm phong phú thêm diễn ngôn toàn cầu về sản xuất chăn nuôi bền vững và vai trò then chốt của nó trong việc giảm thiểu và thích ứng với biến đổi khí hậu.

Hội nghị đóng một vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy chương trình nghị sự về sản xuất chăn nuôi bền vững và thúc đẩy các phương pháp tiếp cận toàn diện bao gồm các khía cạnh môi trường, xã hội và kinh tế trong hệ thống chăn nuôi.

Tôi muốn thu hút sự chú ý của bạn đến việc FAO công bố nghiên cứu toàn diện về phát thải khí mê-tan trong hệ thống chăn nuôi và lúa gạo. Chúng tôi sẽ cung cấp thêm thông tin chi tiết về các lễ kỷ niệm Năm Quốc tế Lạc đà vào năm 2024, cùng với thông tin bổ sung sẽ được thảo luận trong COP28.